

הארות בחודש

אלול - "אני לדודי ודודי לי"

חודש הרחמים והתשובה

אלול הוא החודש השישי ליציאת מצרים, והחודש השנים עשר והאחרון לבריאת העולם. שמו של החודש הגיע עם עולי בבל, ויש המפרשים אותו בארמית- לשון חיפוש, על שם החיפוש והפשפוש במעשינו.

מזלו של חודש אלול הוא בתולה, על שם הכתוב: "שובי בתולת ישראל, שובי..." (ירמיהו ל"א) לפי שחודש אלול נקבע לתשובה.

פרשת שופטים תמיד יוצאת בשבת הראשונה של חודש אלול. להזכירנו שצריכים להתפלל שיצא משפטינו לטובה (ימאורה של תורה!).

ימי חודש אלול הם ימי רצון ורחמים לפי שבראש חודש אלול עלה משה רבינו אל ההר לאחר שחטאו בני ישראל בעגל, ובזו הפעם נתרצה הקדוש ברוך הוא לתחינותיו של משה ונאות לסלוח לעם ישראל, ואמר לו: "פסול לך שני לוחות אבנים כבראשונים". משה רבינו עלה על ההר ארבעים יום, מראש חודש אלול ועד יום כיפור, ובמהלכם גילה הקדוש ברוך הוא למשה את סודם הנעלה של י"ג מדות של רחמים, והבטיח שבכל עת בה יאמרו בני ישראל את הסדר הזה- הוא יענה לבקשתם. בתום ארבעים יום ירד משה רבינו אל העם ביום כיפור, ובידו לוחות שניים, אז מחל הקב"ה לבניו מחילה גמורה ואמר: "סלחתי כדברך".

כתוב: "אריה שאג מי לא יירא", אריה ר"ת אלול, ראש השנה, יום כיפור, הושענה רבה.

באלול אפילו דגים שבים רועדים, כי יש סיבה לרעוד. אף שלא שולטת בהם עין רעיה, ואין להם דאגות פרנסה, גידול ילדים או חולי. אפילו במבול הם לא נרעדו, כשכל העולם היה בסכנת כיליון, אך כעת רועדים הם מאימת הדין. כולם עוברים לפני הקב"ה כבני מרון, ובוודאי שאנו אמורים לחוש רטט כלשהו בלב. א"א להמשיך את חיינו כרגיל!

וכיצד נתמודד עם האימה והרעד? בתשובה מאהבה. זו מתנת אבינו האוהב שבשמים, חודש שמזכיר לנו להתקרב אליו מאהבה. כל אדם צריך להביא לפני הקב"ה מנחה, להראות התקדמות ותנועה, ואפילו קלה.

מובא בספר ישם גדולים מהחיד"א: מסופר על הדיין של מצרים הגאון ר' חיים כפוזי זצ"ל שבסוף ימיו נעשה עיוור ואמרו הציבור שמסתמא לקח שוחד מפני שכתוב "השוחד יעוור עיני חכמים". ראה שלא מפסיקין לרנן עליו. קרא את כל הקהל בבית הכנסת, ועלה על הבימה ואמר אם באמת לקחתי שוחד- שאקבל מיד שיתוק, שלא אוכל לרדת מהבימה, ואם באמת לא לקחתי שוחד שארד כשאני רואה. וכך היה שנהיה בריא בעיניו וירד מהבימה. ומעשה זה היה קידוש ה' גדול מאוד.

בחודש זה בפרט צריך להיזהר מאוד שלא לרנן ולדבר לשוה"ר על הבריות, לעשות תשובה ולהתקרב לה'.

בברכה,

המערכת

✚ **ברכת הצלחה מרובה לרגל פתיחת שנה"ל הבאה עלינו לטובה ולברכה.**

נאחל שתהא זו השנה מוצלחת, שנת שגשוג ועשייה מיטבית בסימן עלייה...

✚ **ברכות לבתי הספר המצטרפים למשפחת ממ"ח בשנה"ל זו:**

- בי"ס 'שלהבות', גדרה, בניהול הגב' חני קרניאל

- ת"ת 'בראשית' בניס, מרום הגליל, בניהול גב' ליאת שמואלי

- בי"ס 'בראשית' בנות, מרום הגליל, בניהול גב' איריס לוי

- בי"ס 'אורחות שרה', נתניה, בניהול הגב' קריאף אודליה

- ת"ת 'צמח דוד', צפת, בניהול הר' דב אלן

- בי"ס 'בארי בשדה', רחובות, בניהול הר' אופיר אחימאיר

- ת"ת 'תל ציון', תל ציון, בניהול הגב' דבורה אופן

✚ **התקבל אישור הסעות למסיימי 4 שנים, ילדי חוץ וירושלים.**

✚ **בתי ספר ממ"ח נערכו לפתיחת שנת הלימודים בשיפוצים נרחבים, כגון בבי"ס 'סיטריץ' נוספה קומה,**

בת"ת 'נער ישראל' שופצה הכניסה ועוד.

✚ **ביום פתיחת שנה"ל נערך סיור בבתי הספר ממ"ח לבנות בירושלים בהשתתפות מפקחי המחוז**

וחשב המחוז, מר ריאן גאנס.

בתמונה משתתפים בפתח ביה"ס 'יד אשר' בנות, בניהול הגב' גילה אסולין.

✚ **ביום חמישי, י"ז באלול תשע"ז (08/09/17), נפגשו צוות מנח"י עם מנהלי בתי הספר בעיר**

ירושלים לכנס פתיחת שנה שהתקיים במוזיאון המקרא.

בכנס נבחרו שלושה מורים מבתי ספר שונים בעיר ירושלים לספר על החלום החינוכי שלהם. אחת המורות שנבחרה היא אלומה שמלי מבי"ס ממ"ח חיה מושקא מתוך הדברים: "התפקיד שלי כמורה ומחנכת הוא להעניק לתלמידות אהבה, ביטחון, כלים ליחסים עם הזולת וכלים לניהול עצמי ידע... שכל החינוך יהיה באופן של נרות להאיר וכמובן להביא לכך שהתלמידות יגדלו לבוגרות יציבות רגועות ומכוונות תרומה לקהילה ולעם".

✚ **מנהלי בתי"ס שטרם דיווחו במערכת משכית על רכזי השתלבות- מתבקשים לדווח בהקדם.**

בסוף השבוע הזה תיסגר האפשרות להירשם ולאשר את הריכוז.

נא היענותכם וטיפולכם בהקדם!

מנהל שיש לו שגויים במנב"ס/ משכית שיקפיד לעדכן בדוא"ל למפקח הישיר ולגב' חנה טהר- מנהלת ענף (תקן, רישום וחוק הפיקוח) במחוז חרדי.

✚ **תשומת לב המנהלים לקול קורא בעניין תכנית עיצוב מרחבי M21.**

יש לפנות ולבקש מהרשויות שיכניסו בבקשותיהם את בתי ספר ממ"ח.

✚ **בשעה טובה ומוצלחת פתחנו לראשונה גן חנ"מ ממ"ח חדש בראשון לציון, בפיקוח הגב' מזל**

בוגנים.

✚ **בשעה טובה בראשית השנה נפתחו 14 גני ממ"ח נוספים ברחבי הארץ.**

המלך בשדה

מסך לספרות- סיפורת

משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין פניו

בשדה ואז רשאיין כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו, והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם. ובלכתו העירה הרי הם הולכים אחריו. ואח"כ בבואו להיכל מלכותו אין נכנסים כי אם ברשות ואף גם זאת המובחרים שבעם ויחידי סגולה.

וכך הענין על דרך משל בחודש אלול יוצאין להקביל אור פניו יתברך בשדה, כי הנה כתיב "יאר ה' פניו אליך", שהוא ענין הארת י"ג מדות. שיהיה פנים דהיינו שיאיר גילוי פנימיות רצונו יתברך למקור נשמות ישאל ע"י שיהיה עיקר פנימיות רצונו אליו יתברך לדבקה בו בלב ונפש מעומקא דליבא (מעומק הלב) במסירת נפש... (רבי שניאור זלמן מלאדי, אדמו"ר הזקן, מייסד חסידות חב"ד. ליקוטי תורה פר' ראה ע' לב)

אנו נמצאים עתה בחודש אלול שבו, כדברי האדמו"ר הזקן: המלך בשדה. אין צורך להתאמץ ולערוך הכנות כדי להיפגש עם הקב"ה ולהכתירו כמלך וכאלוקים משום שהוא מצוי יחד עם כל יהודי בשדה- לא בהיכל מלכותו, אין הוא מסוגר לעצמו בהיכלו אלא הוא מצוי עם כל יהודי, בשדה, וכפי שמדגיש אדמו"ר הזקן, שהוא מראה פנים שוחקות ומקבל כל אחד בסבר פנים יפות ומאירות וממתין שיימסרו לו הבקשות- והוא ימלא אותן. (הרבי מליובאוויטש, שיחה בי"ד אלול תש"מ)

(מקור משל זה הוא כנראה במדרש תנחומא (פרשת האזינו סימן ד')):

אמר ר' שמואל בר נחמני: משל למה הדבר דומה, למלך שהיה גר בעיר, והיו אנשי העיר מכעסים אותו. כעס המלך ויצא מהעיר והתרחק כעשרה מילים, ונשאר שם. היה שם פיקח אחד שאמר לבני העיר: שוטים אתם, כל זמן שהמלך היה בעירכם לא ביקשתם סליחה ממנו, עכשיו לפני שהוא מתרחק מהעיר לכו ועשו עמו שלום. לכן כתוב "דרשו ה' בהמצאו" - אלו עשרת ימי תשובה שהוא שרוי ביניכן.

משבצות הלוח מסומנות באון
על יום הדין הקרב ובא.
עת שופר ישמע קול יבבה
וגורל יחרץ לחזון או אסון.

זיכרון החי עושה הרעה,
יעלה ויבוא לדוכן נאשם.
עד כמה הועיל לזה העולם?
ומה משליחותו קיים ומילא?

לו יהי, וייכתב בספרו החתום:
קללותיו כלו, ברכותיו החלו,
חייו ישישו וימיו יגילו,
בעתיד זוהר נטול עמעום.

בשנה הבאה ישוב ויזכה
להישפט מחדש ולקבל עוד צ'אנס
להיות ראוי לתגמול ופרס
עוד עשרים ומאה, שיחייה!

אומנות וסביבה בשנה החדשה

הקשר בין אומנות לסביבה

גב' נאוה כהן, מפקחת כוללת ורפרנטית אומנות וקיימות, מחוז חרדי

גב' מיכל רוזנר, מדריכה מחוזית לאומנות, מחוז חרדי

האם האמנות והעיצוב תורמים לסביבה?

לכאורה ישנו מתח תדיר בין שימוש בחומר- עיצוב אמנות לבין תפיסת קיימות.

מי כמו האמן או המעצב יוצר עם חומרים, מעבד אותם ובעצם "מבזבז" משאבים.

האם אין לגישה המקיימת מקום: לאמן- למעצב מוצרים- למעצב גרפי???

בשביל לענות על שאלות אלו, נצטרך להעמיק בתפקידו של האמן והמעצב במרחב החברתי והחינוכי.

תפקיד האמן, מאז ומתמיד היה ליצור תודעה ולהעביר מסרים.

גם אם ננסה לדלג על יצירות "צילומיות" ריאליות, נוכל להתבונן כי גם הציירים שניסו לצלם תחת ידם מציאות "אמיתית", אם זה בתמונות נוף, או דיוקן אדם או אפילו סצינה. נוכל להתבונן ולקבוע כמה פרשנות ותפקיד היה לאמן היוצר ב"צילום כזה".

כמה אנרגיה הושקעה לצייר אפיזודות בצורה המשרתת את הנמענים (מלכים, כנסיה ועוד). כל זה כמובן לגבי היוצרים הראשוניים עוד לפני מהפיכת הריאליזם.

בהמשך הגישה הזו, על תפקיד האמן במערכת החברתית, בולטת עוד יותר לנוכח ההפשטה והמסרים אותם היוצרים מביעים בדרך זו או אחרת.

האמנים והמעצבים אמורים ביצירתם להשפיע על הצופה. לתת לו מבט אחר, חדש, טוב יותר על דברים שלא חשבו עליהם קודם.

לכל אמן או מעצב ישנו תפקיד, **כן גם בתחום הזה של חשיבה על הסביבה.**

האמנות החזותית יש בידה להעביר רעיונות משמעותיים, ולא משנה היכן הם מוצפנים ובאיזה מדיום השתמשנו: צילום, ציור, עיצוב גרפי ואפילו עיצוב המוצר.

קיימות היא חלק בלתי נפרד מחשיבה על הזולת, עזרה לאחר, אחריות ומודעות להכרת הטוב כלפי בורא עולם.

יש ביכולתנו כיוצרים הזכות להביע זאת בדרכי היצירה השונות.

כיצד?

1. **להשתמש שוב**- לכל יוצר יש אופציה בחומר, להדפיס או להשתמש בסקיצה? לעצב מראש משהו שניתן להשתמש בו שוב?

השינוי הוא בראש ובתודעה. התוצאה בוא תבוא...

2. **להפחית במקור**- כמעט כל פורמט וכל בסיס יוכל לשמש אותנו שוב כך אנחנו חוסכים את הייצור הבא עם כל הכרוך בו. (כל אחד מאתנו מודע לדרך הארוכה אותו עושה המוצר עד למדף...)

3. **הפרדת פסולת**- כיוצרים ואמנים המשתמשים בחומרים רבים, נוכל להכין לעצמינו את ההפרדה הזו. ברמה הכי פשוטה ושימושית.

ניירות- אורגני-פסולת אלקטרונית זו ההכנה הטובה ביותר ליצירת חומרי גלם לעשיה אמנותית. מניסיון זו הגריה הכי טובה ליצירה וליצירתיות

לתשומת לב המורות/ים והיוצרות/ים! כך ניתן להנגיש לילדים בדרך המדהימה ביותר חומרי גלם לעשיה אמנותית.

ומה שלא משתמשים ליצירה כמובן לפחי מחזור, הכל כבר מופרד!

להלן קישור לתכנית אמנות וקיימות בחינוך היסודי-

<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/chinuchmukar/pikuahpedagogi/yesodi/omanut.htm>

ולקראת חג הסוכות ---

ניתן ליצור גם מאריזות חטיפים שנתרו.

רצוי ואף מומלץ לנסות ליצור מאריזות החטיפים שנתרו יצירה לסוכה.

זו חוויה אמיתית ליצור מאריזות שנאספו ולא נשלחו לפח!

תוך כדי היצירה כמובן לא לשכוח להסביר לילדים על התועלת בשימוש חוזר.

(כן, כן, חסכנו קנייה, גם חסכנו פסולת וגם הרווחנו שעת יצירה קסומה!!)

להלן דוגמא לשרשרת פשוטה וחמודה. פשוט גזירת רצועות מהחטיפי (אפשר לנקות מעט במגבון או מטלית לחה) והידוק חוליה לחוליה.

בחודש זה נפטרו רבנים גדולים בהיסטוריה היהודית של עמ"י.
העלנו על הכתב והזכרנו על חלקם.

❖ כ' אלול התשכ"ט, יום פטירתו של מרן הגאון רבי יוסף שלמה זלמן כהנמן זצ"ל

בבית משפחתו של רבי לייב רובין, הרב מוילקומיר, שררו אנחה ותוגה. בתו האהובה של הרב נפטרה בדמי ימיה, ובני הבית לא ידעו כיצד יודיעו לאביהם את דבר הבשורה העצובה. הרב המבוגר היה קשור מאוד לביתו, והכל חששו לבריאותו אם יודע לו מפטירתה. ניסו בני הבית להסתיר את יגונם ולא לספר לו את המתרחש, אך ידעו שלא לאורך זמן יצליחו לכסות זאת. מידי שנה בשנה, נהג הרב רובין לנסוע אל ביתו ולנפוש שם לכמה ימים, ואז אז בודאי יצטרכו לגלות לו את האמת. חתנו של הרב מוילקומיר, רבי יוסף שלמה כהנמן, שמע על הבעיה הקשה ונחלץ להרגיע אותם. הוא הבטיח ואמר כי בעזרת ה' ידאג לסדר את העניינים על הצד הטוב ביותר, והאב לא ידע מפטירתה של בתו.

והנה הגיע היום בו התכוון האב לנסוע להנפש בבית בתו, ובני הבית היו מודאגים מאוד. הם כבר ארזו עבורו את המזוודות, ואפילו בעל העגלה שהוזמן להסיע את הרב לתחנת הרכבת כבר הגיע.

רגע לפני שהעגלה עמדה לצאת לדרכה, ניגש החתן לחותנו והחל לדבר עמו באחת הסוגיות הקשות בש"ס, וכדרכם של גדולי תורה, זה מקשה וזה מתרץ, זה פורץ וזה מישב, זה מביא ראיה מסוגיה אחרת, והשני מפריך מגמרא נוספת, והיו הדברים שמחים ומאירים כנתינתן מסיני.

משהביט הרב מוילקומיר בשעונו, ראה שהעגלה לא תוכל להגיע לתחנת הרכבת בזמן. החליט אם כך לדחות את הנסיעה ליום המחרת.

ושוב עמד הרב מוילקומיר לצאת לדרך אל ביתה של בתו ז"ל. המזוודות כבר העמסו על העגלה, העגלון כמעט והניף את שוטו על הסוסים, והנה שוב מגיע החתן היקר, רבי יוסף שלמה, ובפיו קושיה חדשה...

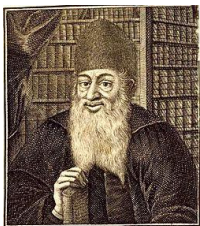
מיד הסכית החותן, נכנס עמו לעומקם של דברים ושכח כליל מהנסיעה הקרבה ובאה...

ביום המחר, עת התכוון הרב לצאת לדרך, שוב הגיע החתן האהוב וקושיה חזקה על שפתיו. ללא שמץ של תרעומת או תמיהה, נענה השוער לחתנו, ונסחף עד מהרה בשקלא וטריא מעמיקים.

וכך חלפו יום ועוד יום, כשהחתן המסור מתיצב בכל יום עם קושיה נוספת וגורם לחותנו להחמיץ את הרכבת המיועדת.

לאחר שעברו כמה ימים, החליט הרב מוילקומיר שאין טעם עוד לנסוע לנפוש בבית בתו, שהרי עוד מעט מגיע זמן אלול...

כך נמנעה מן הרב מוילקומיר הידיעה הקשה על פטירת בתו, ועד יום מותו לא שמע על כך דבר. הכל הודות לרעיונו המבריק של חתנו הרב כהנמן שידע כי התורה תסיח דעתו מכל הצרות, בזכות האהבה הגדולה שלהם לתורת אלוקים חיים!

❖ כא' אלול ה'תקכ"ד, יום פטירת הרב יהונתן אייבשיץ, בעל 'יערות דבש'

רבי יהונתן אייבשיץ (ה'תנ"ד, 1694 - כ"א באלול ה'תקכ"ד, 18 בספטמבר 1764) היה רב, ראש ישיבה ודרשן. מגדולי פוסקי ההלכה ביהדות אשכנז בזמנו, ומחברם של ספרי יסוד בהלכה. כיהן כרבן של קהילות אה"ו.

נולד בפינצ'וב שבפולין, עיר הולדתה של אמו. משפחתו הייתה משפחה רבנית, אמו שיינדל הייתה בתו של רבי יהודה ליב צונץ רבן של האלישוי ופינצ'וב, ואביו רבי נתן נטע, שלימים היה רבה של העיר אייבשיץ (Eibenschütz) שבצ'כיה. מיוחס לצאצאי האר"י ורבי נתן שפירא בעל "מגלה עמוקות". שניהם נפטרו לפני מלאת לבנם חמש עשרה שנים.

בילדותו התפרסם בסביבתו כילד פלא, ועילוי תלמודי, דבק בו הכינוי "העילוי מפינצ'וב" ואגדות רבות נשזרות סביב תקופת ילדותו. בסביבות שנת ה'ת"ס (1700) עברה משפחתו לאייבשיץ בשל מינויו של האב לרב הקהילה. לאחר פטירת אביו ב"ב בחשוון ה'תס"ח, נותר ללא אב ואם, ועבר לחיות בפרוסניץ שבה גדל בבית רבי מאיר איזנשטט, ה"מהר"ם א"ש", שכיהן אז כרבה של העיר. הוא החשיב את רבו זה לרבו הראשון ו"אלוף נעוריו", ואולי למד אצלו בבית המדרש של רבי שמשון ורטהיימר שבו עמד המהר"ם א"ש בראשות ישיבה. רבו זה כיבדו מאד ומתייחס אליו בכתבו כתלמיד חכם שווה ערך ולא כתלמיד. בפרוסניץ למד גם בישיבתו של רבי זאב וולף שפירא (שלימים שידך לו את נכדתו).

בשנת ה'תס"ט, בעקבות מינויו של מהר"ם א"ש כרבה של שידלובצה וחזרתו לפולין, נסע אייבשיץ הצעיר להאלישוי ללמוד בישיבתו של קרוב משפחתו רבי אליעזר הלוי איטינגא שכיהן כאב בית דין העיר. משם עבר לווינה והתגורר בבית הגביר ר' שמשון ורטהיימר.

בשנת ה'ת"ע, 1710, נשא לאישה את עלקלי (כתיב מיושן. קרי: אַלקה'לָה), בתו של רבי משה יצחק שפירא שכיהן אז כאב בית הדין בעיר בומסלא בבוהמיה, ולימים נעשה רבה של בוהמיה כולה. עם נישואיו נעשה ר' יהונתן קרוב משפחתם של כמה מגדולי דורו: חמיו, היה אחיינו של רבי אליהו שפירא (ה"אליה רבה"); וחמותו, אחייניתם של רבי יעקב ריישר (ה"שבות יעקב") ורבי דוד אופנהיים רבן של ניקלשבורג ופראג (מנישואיו השניים).

אלול! אני?! נרתעה צ' מהשאלה שהפנית אליה.

בשנים האלו אין לי סיכוי. כשאחיה זקנה אחזור להיות צדיקה! כך פסקה חד וחלק!

רגע לפני...

ועולה השאלה מאליה: הכיצד נוכל להכניס את התובנות הגדולות והרגשות היקרים אל חיי המעשה? כיצד ניתן להספיק גם את אלול בשטף היום יום?

עיסוקים רבים מאפשרים לנו 'לברוח' כל הזמן, ובפרט בהיערכות לתחילת שנה"ל הקרבה... יש כל כך הרבה עבודה, ותמיד נוכל לברוח מעצמנו ומאלול שקורא לנו.

אבל שכמבינים את מהות אלול, לא ננסה לברוח ולהעסיק את מחשבותינו אלא נתקרב לאלוקינו בכל שעה אפשרית. חודש אלול מתנה טובה הוא, אשר נותן לנו הבורא יתברך שנוכל להכין עצמינו לקראת ראש השנה, ובזה ביאר הרה"ק מטריסק את הפסוק "הנה אנוכי נותן לפניכם היום, 'היום' זה ראש השנה, ו'לפניכם' קודם יום הדין זה חודש אלול- התקרבו אל ה', ותזכו לצאת זכאים בדים לאלתר לחיים טובים ולשלום. (בעל 'חידושי הרי"ם')

טעימות---

ראשי תיבות לשנת תשע"ח

תהא שנת עבודת הינוך

תהא שנת עשייה חיובית

תהא שנת עשיית חסד

תהא שנת עטרת חן

תהא שנת עטרת חכמים

תהא שנת עת חירותנו

תהא שנת עץ חיים

תהא שנת עולם חדש (גאולה)

תהא שנת עוז (ו)חדווה

תהא שנת עין חיובית

בתפילה שיתקבלו כל התפילות ברצון לפני שוכן מעון.

בברכת שנה טובה ומבורכת,

מפקחי מוסדות ממ"ח,

משרד החינוך- המחוז החרדי

